

Миколчині історії (стислий переказ)

Марина Павленко

Марина Павленко

Миколчині історії

Скорочений стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

НАЙДА

Найда – це Миколчин пес, який охороняє хлопчика, проводить до школи і чекає за парканом, переховуючись від прибиральниць та завгоспа. Для Найди школа тхне Миколчиними почервонілими вухами й зауваженнями в щоденнику. Пес завжди потайки гарчить на школу й не проти б її покусати. Він з хлопцем часто сидить в халабуді, яка зроблена з дощок, фанери і шиферу, яка знаходить ген-ген на пустирищі, в дерезі. У халабуді Миколка ночує, коли вітчим погрожує вбити його. Для Найди вітчим пахне часником, цигарками і перегаром. Найда завжди гавкає на вітчима й нападає, коли той без дрючка. Хлопці дражнять Миколку бомжем і безпритульним, але хай тільки Миколка скомандує – і Найда вмить їм штани полатає. Колись Миколка врятував Найду, якого малим цуцням вкинули в болото. Тепер вони разом ходять на смітник, щоб пожитись. Інколи блукають дворами, де теж можна дещо підібрати.

Якось в одному дворі Миколка взяв з лавки гарний конструктор, що належав маленькій дівчинці. Найда не знав, чи Миколка чинить правильно. Їх впіймав тато дівчинки, і Миколка мусив віддати конструктор.

ВЕЧЕРЯ

Друзі хотіли їсти, тому вирішили зганяти до Миколчиної хати. Там був тільки п'яний вітчим, а мама ще не прийшла. Друзям довелося тікати з двору. Хотіли взяти з собою вудки з сараю, та їх уже не було. Зникли, як і безліч інших речей, які пропивали вітчим і його друзі. Тікаючи, Миколка взяв з собою граблі, які дивом уціліли, і старий тюль, у якому був заплутався Найда.

Із вербових гілок, держака від граблів і тюлю Миколка зробив прекрасну хватку. Встановив її трохи бокаса там, де течія річки Болотянки найсильніша. Друзям вдалося зловити трохи рибки. На старій сковорідці на вогнищі Миколка приготував смачну вечерю.

УРАГАН

Якось Найда відчув, що наближається щось небезпечно. Він хотів побігти аж у хату, але там був вітчим, а Миколка поклявся не стикатись з ним наодинці, бо це небезпечно.

Найда метався у халабуді туди-сюди і не знав, куди сховатися. Він відчував щось

погане. Миколка саме зводив підпорну стіну. Пес потягнув хлопця додому, і вони сховалися у сараї, замкнувши двері.

Надворі починався ураган. З даху почало зривати толь, а стіни захитались. З неба валив дощовий потік, ревів шалений вітрисько і мало не до землі гнув дерева. Літали шматки шиферу, чувся гуркіт каміння, дзвін побитого скла... Миколка вирішив сховатися з Найдою у туалеті надворі, але пес не пустив хлопчика.

Коли все закінчилося, друзі вийшли. Кругом по кісточки стояла каламутна піниста вода. Одна половина груші була відчакнута. Столик, що стояв під грушею, був розтрощений. Вікна у хаті повибивані: як одного разу після п'яної бійки Вітчима з гостювальниками. Усе подвір'я – в смітті, битому склі, трісках, у шматках толю, бляхи і шиферу. А на місці туалету – лише дерев'яна підлога.

Треба було шукати маму, яка часом давала Миколці їсти. Вона колись купила йому кросівки – оці, що хлопчик ходить у них і зараз. А ще вечорами, як гості розходились, або після сварки з Вітчимом, або після того, як сильно Миколку за віщось лаяла, мама іноді обіймала сина й казала: "Ти ж єдина моя кровиночка!" При цьому вона пускала сльози, які Найда вважав крокодилячими.

Мама прийшла жива і здорова, але кинулась спершу до хати і вітчима, а не до сина. Вітчим був живий і здоровий: він спав і навіть не чув урагану. Аж тоді вона вернулась до Миколки,пустила сльозу й сказала: "Моя кровиночко!"

Від халабуди дошки на дошці не лишилось, але Миколка не сумував. Він хвалив Найду за порятунок.

ТОВСТУХА

Якось Найда побачив білу кицьку і хотів уже гавкнути, як з двору вийшла товстуха і покликала кицю Анфісу обідати. На своєму подвір'ї товстуха поставила мисочку, що пахтіла свіжозвареною рибою. Кицька не хотіла їсти, тож Найда проліз через дірку в штахетах і добре поїв. Анфіса ж – хоч би тобі оком повела! Товстуха знову вийшла з хати і подумала, що забула погодувати кицю, тож знову винесла рибки. Киця знову не їла, а Найда цього разу запропонував їжу Миколці, що саме з'явився. Так Найда з Миколкою ненароком натрапили на товстуху і дістали змогу часом трохи підживитись.

БІЗНЕС

Найда з Миколкою бродили вулицями і шукали: пес – все, що під ногами, хлопець – все, що вище. Якось вони зовсім випадково гуляли базаром, який уже збирався розходитись. Миколка збирав пусті пляшки. Найда знаходив копійки.

Відтоді майже після кожного базару Миколка з Найдою вирушали на заробітки. Миколка видивлявся пляшки на своєму рівні, Найда – монети на своєму. Монет було ще більше, ніж пляшок. Бо пляшки часто перехоплювали місцеві алкоголіки, а копійки, які часто падали на землю, забезпечені люди лінувалися підносити.

Після кожних заробітків Найда з Миколкою витрачали зароблене на "Фанту" й "Мівіну" для хлопця та кісточки для пса. Решту зберігали в Халабуді у слоїку, який закопували у найглибшому кутку.

ЧІКСА

Одного дня Найда довго чекав на Миколку під школою і помітив, що хлопець сам не свій. Миколка все дивився на двері, чекаючи, поки вийде одна дівчина, чікса, як казали хлопці. Вона була крута: розмовляла по мобілці, гордо цокотіла каблучками, пахла якимись незнайомими краями. Миколка розповів Найді, що це новенька з паралельного "А". "Класна чікса, правда?" — тремтячим голосом питав Миколка. Найда помітив, що хлопець дивиться на дівчину якимось... по-собачому.

Хлопець щодня чесався, вмивався і навіть обрізав нігті. Скрадаючись, він бризкався вітчимовим одеколоном. Щодня Миколка, мов на пожежу, поспішав до ненависної Найді школи.

Якось Миколка роздобув білі хризантеми, вистежив Чіксу і підійшов до неї. "Я тебе люблю, і давай дружити!" — так він хотів сказати. Найда сховався і підглядав. "Ану пш-ш-шов геть! Задрипанець! Приблуда бездомна!" — завищала чікса. До Найді повернувся Миколка. На його вмитому обличчі паленіли сліди букета, наче від батога.

Миколка сумував, не говорив. Найда теж мовчав. Лиш десь через тиждень Миколка усміхнувся. І почухав Найдку за вухами своїми чорними нігтями.

ПОЄДИНОК

У Миколчиному третьому "Б" якимось була фізкультура. Найда спостерігав з-поза огорожі. Діти збились у гурток і розповідали, якої породи їхні собаки. Найді, який підслуховував, було цікаво, що скаже його Миколка?

Найдине запитання мовби перехопила Катька-зубрилка, з якою хлопчик сидів за однією партою. Миколка відповів, що у нього якась українська розвідницька порода. Хлопці почали сміятися з Миколки, ображали його та Найдку. Коли один тип ухопив Миколку за барки, Найда кинувся на ворога і відпустив лише тоді, коли тип сказав: "Найдо, пробач!" Після цього Миколка з Найдкою показали усі команди, які знав собака: "Принеси!", "Сидіти!", "Дай дай п'ять!", "Служити!", "Голос!", "Фас!". Діти були вражені і називали Найдку розумним. Хтось навіть порився в пакеті, дістав і запропонував Найді ковбаски. Але Найда не зробив навіть руху назустріч смакоті: чекав Миколчиної вказівки.

УРОК

Хлопці не любили Миколку, бо він не курих. Колись, як Вітчим іще прикидався добрим і вимагав називати його татом, він заповзвся навчити Миколку курити. Вони сиділи за столиком під грушею у їхньому захаращеному подвір'ї. Миколчина мама десь пішла, а гостей ще не було. Вітчим покликав Миколку, почав вчити курити і примусив його влити в себе пів чарки самогону. Хлопець гепнувся непритомний, а вітчим пішов до хати. Найда побіг на вулицю і почав тягти за одяг якусь жінку. На щастя, вона здогадалась, що неспроста. Зайшла у двір, кинулась до хлопчика, тоді – до відра з водою...

Жінка довго сварила Миколку: такий малий, а вже п'яний і прокурений. Миколка відтоді ні на чарку, ні на цигарку без огиди не може й глянути.

РОЗВІДКА

Якось вчителька розповіла на уроці, що у полі, за селом Війтівкою, під час Другої світової війни були страшні бої. І що там ще років 30 тому стояв напівспалений танк. Цікаво, чи стоїть він там досі?

Найда з Миколкою вирішили добратися туди і подивитися. До Війтівки доїхали автобусом. До заповітного місця треба було ще вийти на околицю, вздовж річечки перетнути невеличкий хутір, обігнути ставок, перейти через поле й лісосмугу. На стежці вздовж річечки друзі побачили корів, тому вирішили рушити навпрошки, через луг. Та там були зарості і болото. Тоді вони вирішили перейти річку. Перейшли місточок. А вже на хуторі на них почали гавкати хазяйські собаки. Миколка злякався, що їх приймуть за злодіїв, тому вони втекли. Біля ставка знявся такий вітрисько, що в Миколки зірвало з голови картуза і кинуло у воду. Найда кинувся у воду і врятував картуз. Коли вони вже минали ставок, у комишах помітили двох мисливців, які чистили-перезаряджали рушниці. Хоч Найда з Миколкою збиралися служити в контрактній армії, зброя ніколи їм не подобалась.

Друзі добралися на місце бою, але танка уже не було. Миколка познаходив багато шматків перетлілого металу, гільз від патронів і снарядів. А Найда знайшов цікаву річ: обліплений іржею металевий кружечок.

До своєї халабуди друзі прибилися аж за північ. Принесені трофеї викладали аж вранці. Миколка відчистив Найдину "монету": вона виявилась саморобним медальйоном з дірочкою для ланцюжка. Медальйон був зроблений з гільзи від снаряда. На поверхні був напис: "Найда. Взводний любимець. Підібрали над Ятраньом в 42. Розумний як людина. Служить на рівних". Спочатку вони з Найдою ошелешено повитріщали очі одне на одного. Потім хлопчик як підскочить! Таж те поле полите не тільки людською кров'ю! На рівні з танкістами там воював і сердешний пес!!!

Вчителька дуже вразилась Миколчиними і Найдиними знахідками. Медальйона віддали до шкільного музею. А Наїді з тієї нагоди навіть уперше дозволили зайти до школи, і всі дивились на нього з повагою.

ГРИБИ

Якось восени друзі назбирали два відра грибів. Пес радів, що будуть мати що їсти. Але гриби Миколка відніс додому, мамі. Бо знав, що з грибами треба обережно, без дорослих із ними краще не заходитись.

Найда з Миколкою сиділи у сараї і чекали, коли їх покличуть їсти, та вітчим з компанією з'їли усе. Мама дала синові кусник причерствілого хліба. Миколка з Найдою ще довго сиділи у сараї. І ось побачили крізь щілини дощок, що у вітчима і його друзів почали боліти животи. Усі трималися за животи і бігали в туалет. Особливо погано було Вітчимові. Мама відпоювала його водою, годувала якимись таблетками і винувато слухала тиради на адресу свого "байстрюка" та байстрюкового "шолудивого пса". Коли Вітчим зомлів, мама побігла до сусідів викликати "швидку".

Миколка з Найдою побігли до Халабуді. Ніч спали погано, хоч животи крутив не біль, а тільки голод. Зате коли наступного дня дізнались, що всі гостювальники на чолі з вітчимом оклигали й знову засідають у Миколчиному подвір'ї, навіть трохи пошкодували, що назбирали вчора тільки двоє відер.

Скорочений стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

НЕВДАЛИЙ ЖАРТ

До товстухи Миколка ходив уже з ложкою. Якось друзі пішли на підвечірок. Цього разу Найда гавкнув на Анфісу, і вона зашипіла та уп'ялася в голову пса зубами й пазурами! Миколка закричав, прибігла товстуха і схопила його за чуба. Друзі ледве втекли, і вже в халабуді помітили, що в Найди нема кінчика правого вуха. Після того обідати й підвечіркувати під товстушин будиночок вони не ходили аж три тижні.

ЗНАХІДКА

Якось та дівчинка, у якої Миколка колись вкрав конструктор, загубилася і дуже плакала. Її побачив Миколка і пообіцяв завести додому, бо знав, де її будинок. Дівчинка плакала ще тому, що загубила свою Терточку, з якою вийшла гуляти. Миколка з Найдою розгублено шукали ту Терточку, і тільки потім дізналися, що то хом'ячиха. Миколка визволив хом'ячиху з хащів, обібрав від реп'яхів і подав дівчинці. Потім друзі відвели дівчинку додому.

ПОРОЗУМІННЯ

Якось на контрольній з математики Миколка отримав 10 балів, і вчителька його похвалила. Хлопець хотів ходити на математичний гурток, але Найді це все не подобалося. Миколчин кросівок подерся, тож треба було зашити. Зашиваючи, Миколка сказав: "Воно й правда: нащо той гурток, якщо взутий ходиш, а сліди – босі? Теж іще, математик знайшовся!"

РОЗВАГА

Якось Миколка придумав зробити опудало і налякати товстуху. На її подвір'ї він поцупив віника, рядно, інший реманент. Голову опудала зробив з гарбуза, яких було багато у дворі. У халабуді Миколка взяв для опудала пальто, яке колись Найда знайшов для Миколки. Миколці воно не подобалося, тож на ньому спав собака. Навіть черевики Миколка прилаштував для опудала.

Ввечері товстуха подумала, що на її лавочці дійсно хтось сидить. Жінка довго розмовляла з опудалом, сварила його, питала, чи чоловік часом не хворий. Аж коли гарбуз упав із палиці і погуркотів асфальтом, до неї почало доходити. Вона вхопила дрючка... але Найда і Миколка уже тікали. В халабуді вони ще довго обговорювали пригоду, передражнявали товстуху і сміялись. А улюблене Найдине пальто завтра товстуха-чистьоха точно занесе на смітник, і друзі притягнуть його до халабуді.

ПОМСТА

Найда завжди мріяв якось помститися чіксі. Наприклад, поцупити з її сумки щоденника і розтерзати його серед шкільного дворища, вимочити її портфеля в

найбруднішій калюжі, натрусити біліх до пакета зі спортивною формою, заразити глистами.

І нарешті це сталося. Якось зранку, коли всі діти завмерли на шкільному подвір'ї, бо машина привезла чіксу, Найда зосередив увесь свій гострий зір і вловив одну деталь. З чіксиних штанів визирали колготи, які вони, скинувши напередодні, ненароком залишила і там забула!.. Найда тихенько підкрався і потягнув. Проте дівчина не помітила, що її вчорашні колготи стали об'єктом здивованої уваги всіх присутніх. Вона ішла, як завжди, задержавши голову й ні до кого не вітаючись. Перед сходами школи Найда знов ухопив зубами колготок. Чікса нарешті відчувла щось не те і оглянулася. Пес тримав у зубах Чіксин капроновий колгот! Що тягнувся із її ж штанів! Чікса завищала. Уся школа зареготала ще дужче.

ЖІНКА ІЗ ЗАПАХОМ ЯБЛУК

Якось Найда загубив свого Миколку. Пес вже обганяв усі двори, вулиці й пустирище, навіть до Миколчиного дому забігав.

Миколка прийшов ввечері і розповів, що працював у якоїсь жінки, допомагав, а вона хвалила його. За роботу отримав торбу яблук. Найда обнюхав торбу і раптом згадав ту жінку, яка колись врятувала Миколку, коли той мало не вмер од вітчимової "науки"! Миколка просто її не пам'ятає! Тепер собака був радий, що Миколка допомагає літнім людям, як вчили у школі.

ЯК НЕБО В РІЧЦІ ВТОПИЛОСЯ

Біля неглибокої річки Болотянки зібрались малята. Це приїхали друзі до дівчинки. Усі перелякано дивилися то на воду, то на Найдиного Миколку. Після того, як Миколка врятував хом'ячка Терточку, він здобув у дівчинки авторитет. "Дивіться, діти, небо втопилося!" — гикнув Миколка. Так, аби що-небудь сказати цій пещеній дитсадківській громаді. "Гав!" — з гідністю потвердив Найда Миколчині слова.

Діти зажурено мовчали. Раптом котресь поглянуло догори. Небо вгорі було! "Ну, як вам сказати? — зніяковів Миколка. — Небо ж не все втопилося. Тільки шматочок, тільки нижнє бовтнуло... той, упало". Миколка говорив і говорив, пишаючись тим, що вперше у житті завоював таку увагу. Але непомітно підійшов хлопець з вулиці і сказав, що це просто відображення! Як у дзеркалі!

Діти полегшено відітхнули. Чужак гордо пішов стежкою далі. "Найдо, за мною!" — рушив і присоромлений Миколка.

Але діти вірили саме Миколчиним словам.

ГІАЦИНТ

Довгими вечорами в халабуді Миколка розповідав Найді, як вони підуть на контрактну службу. З них обох вийдуть добрі вояки. Скоро мав бути День українського війська, і хлопцям класу дівчата мали вручати гостинці. Проте ще в 1 класі жодна однокласниця не хотіла дарувати Миколці подарунок. Нарікали, що він ледар, бомж і що потім, на дівчаче свято, нічого нікому не віддає. Цього року Миколка потайки сподівався на подарунок... від чікси. І він таки отримав подарунок: шоколадку і гіацинт. І це подарувала Катька, яка сама захотіла! Учителька скомандувала, щоб усім дарували

однакове – по шоколадці. А Катька після уроків ще й гіацинт подарувала. Відтоді їх стало троє. Найда, Миколка і гіацинт. Миколка навіть поливав гіацинта в один і той самий час. Хлопець планував купити Каті гарний подарунок.

Скорочений стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ПРИМИРЕННЯ

Найда з Миколкою так ловко пристосувались цупити в товстухи з-під носа кицьчині обіди, а вони, ті обіди, були завше такими смачнющими, що хлопчик із собакою стали втрачати пильність. І якось товстуха зловила їх на гарячому. Вона повела друзів у будинок. Друзі вже думали про найгірші покарання, але раптом жінка налила їм супу і дала ковбаси. Поки Найда з Миколкою спорожнювали миски, товстуха розповіла, що вона зовсім одна. Тому дбає про Анфісу, яку колись відібрала в сусідів: хотіли втопити, бо нібито лазила по столах і збитки робила! Жінка просила приходити до неї їсти.

СВЯТО ПЕРШОГО СНІГУ

Випав перший сніг. Найда біля школи бігав, підстрибував, лизькав сніжинки. На перерві вибіг зі школи Миколка та інші діти. Найда не помітив, як і сам опинився у веселій колотнечі. Усі раділи снігові, а Миколка навіть склав вірш:

Сніг засипав цілу школу,
Сніг усім нам по приколу!
На сніг весь клас повибігав,
І навіть песик каже: "Гав"!

З дверей школи вийшла Катька. Але Миколка не кинув у неї сніжку. Він майже проспівав Найді:

І вийшла на поріг вона –
Та, що на цілий світ – одна!

Найда щось передчував. Любов! Від того, що хлопчик звірився йому, пес відчував гордість. А коли Миколка ще й почухав друга, Найді стало зовсім легко! Продзвонив дзвінок і всі діти побігли у школу. А Найда сидів обліплений снігом, наче якась північна лайка. Йому запахло святом.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Здається, Найда вже пережив щось подібне торішньої зими. Всі магазинні вітрини прибралися в блискучі витребеньки, засипалися снігом, який не тоне, засяяли тисячами зірок. Пахощі ялинки стали якимись іншими. Смітник невдовзі мав поповнитися силою-силенною коробок, баночок, пакетів і кульків од найрізноманітнішої смакоти.

Нині Найда знайшов майже непочате морозиво. Його раювання перебив Миколка, що вихором налетів зі шкільних дверей і повідомив, що сьогодні особливий день. Сьогодні – Святого Миколая! А він підкладає під подушки дітям гостинці. Усім в класі приніс. А Миколка ж не дивився під свою подушку.

Уже три дні, відколи випав сніг, Миколка з Найдою ночують вдома. "Погнали, бо

ще Вітчим припхається й перехопить гостинця!" — сказав хлопець. Уже кілька тижнів, як Вітчим десь завіявся, і мама поклялась Миколці, що більше ніколи його не прийме.

Що ближче було до хати, то більше кортіло Миколці дізнатись, який же гостинець ховається за її облупленими стінами й гіацинтовим віконцем, під зашмуляною Миколчиною подушкою. І палкіше вірилось, що гостинець таки є. Не може Святий Миколай забути про хлопчика – ще й із таким самим, як у нього, святого, іменем!..

Скорочений стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу